

Projekt Provjera točnosti informacija o zdravlju (NPOO C1.1.1.R6-12) Projektni newsletter br. 11 (siječanj 2025.)

Projekta naziva *Provjera točnosti informacija o zdravlju pod palicom Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu* želi doprinijeti rješavanju problema dezinformacija u javnom prostoru iz područja zdravlja. Naime, medijski prostor i društvene mreže ispunjene su ogromnom količinom informacija o zdravlju zbog čega je Svjetska zdravstvena organizacija 2020. godine, uz pandemiju, proglasila i infodemiju. Kroz suradnju nositelja projekta s partnerima (KBC Split, MedILS i Hrvatska udruga sveučilišnih žena), projekt će doprinijeti jačanju kapaciteta postojećih provjeravatelja informacija o zdravlju, unaprjeđenja postojećih procesa provjere točnosti informacija o zdravlju te poticanju kritičkog mišljenja. Projekt je započeo u rujnu 2023. godine i traje do veljače 2025. godine.

Ovaj dokument predstavlja kratki *newsletter* za sve zainteresirane pojedince kako bi proširili vijest o projektnim aktivnostima i povećali utjecaj projekta.

Na Medicinskom fakultetu u Splitu održana radionica za učenike Zdravstvene škole Split

U sklopu projekta "Provjera točnosti informacija o zdravlju", na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Splitu održana je radionica namijenjena učenicima Zdravstvene škole Split. Cilj ove radionice bio je unaprijediti vještine kritičkog razmišljanja i evaluacije informacija o zdravlju, s posebnim naglaskom na borbu protiv dezinformacija u medijskom prostoru. Tijekom radionice, učenici su imali priliku sudjelovati u interaktivnim vježbama i predavanjima kojima su ih stručnjaci upoznali s ključnim koracima u analizi vjerodostojnosti zdravstvenih informacija. Razmatrane su i strategije za prepoznavanje

pseudoznanosti te kako se koristiti provjerenim znanstvenim izvorima prilikom donošenja odluka o vlastitom zdravlju. Ova radionica predstavlja još jednu važnu aktivnost u okviru projekta, usmjerenu prema jačanju kapaciteta budućih zdravstvenih stručnjaka i promoviranju točnih informacija o zdravlju unutar lokalne zajednice. Ostale radionice i Kampanja bit će provedene na daljinu kako bi se omogućilo sudjelovanje i školama koje nisu lokalne.

Okrugli stol - Okrugli stol: Dr. Google – ima li licencu - *najava*

Na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Splitu 5. veljače 2025. biti će održan okrugli stol pod nazivom "Dr. Google – ima li licencu?" za širu javnost. Okrugli stol se organizira kako bi se šira javnost upoznala s problematikom te načinom provjere pouzdanosti dostupnih informacija o zdravlju i kako bi dali inpute pri analizi izazova infodemije i rasprostranjenosti dezinformacija o zdravlju na internetu.

Izradena kvartalna analiza prikupljenih podataka o dezinformacijama u medijskom prostoru (listopad 2024. - veljača 2025.g.)

U sklopu aktivnosti Ureda za provjeru točnosti informacija o zdravlju, tijekom četvrtog kvartala koji obuhvaća kraj 2024. godine i početak 2025.g. provedena je detaljna analiza zdravstvenih dezinformacija u medijskom prostoru. Analizirane su objave s portala Indeks.hr te komentare korisnika društvenih mreža, uz korištenje alata poput Esuit Post Exportera i Covidencea. Rezultati pokazuju da je, unatoč niskom udjelu zdravstvenih tema u ukupnom sadržaju (2,62%),

angažman korisnika na zdravstvene objave bio 3,52% svih reakcija. Najviše dezinformacija zabilježeno je u kategorijama životnog stila i prehrane, dok su teme iz područja epidemiologije bile manje zastupljene nego u prethodnim razdobljima. Ovi rezultati ističu potrebu za rigoroznijim procesima provjere činjenica i dodatnom edukacijom publike o prepoznavanju vjerodostojnih informacija.

Iz svijeta znanosti: Problemi sa srcem nakon cijepljenja

Rijetki slučajevi miokarditisa i perikarditisa zabilježeni su nakon primjene mRNA cjepiva protiv COVID-19, posebno kod mlađih muškaraca nakon druge doze. Studija objavljena u časopisu JAMA izvijestila je o povećanom riziku od miokarditisa nakon cijepljenja mRNA cjepivima, s najvećim rizikom u dobnoj skupini od 12 do 29 godina. Unatoč tome, apsolutni broj slučajeva ostaje nizak, a većina pacijenata ima blage simptome i brzo se oporavlja. Relevantne institucije svejedno ističu da su koristi od cijepljenja veće od rizika, s obzirom na ozbiljne srčane komplikacije povezane s infekcijom COVID-19. Preporučuje se praćenje simptoma poput boli u prsima, otežanog disanja ili osjećaja ubrzanog rada srca nakon cijepljenja te konzultacija s liječnikom ako se pojave takvi simptomi.

Ured za provjeru točnosti informacija o zdravlju je dio Centru za medicinu utemeljenu na dokazima.

U radu Centra sudjeluju znanstvenici i nastavnici s Katedre istraživanja u biomedicini i zdravstvu, Katedre za medicinsku humanistiku i Hrvatskog Cochranea, uz kontinuiranu suradnju s Odjelom za znanstveni rad KBC-a Split i MEFST-ovim Uredom za znanost.